

ADOLF JUZWENKO

2016

Adolf Juzwenko (ur. 1939) – historyk, nauczyciel akademicki, działacz opozycji demokratycznej, od lat kieruje Zakładem Narodowym im. Ossolińskich we Wrocławiu.

Urodził się w Lisowcach na Kresach. Z Wrocławiem związany jest od 1956 r. Ukończył historię na Uniwersytecie Wrocławskim. W latach 1961–1990 był pracownikiem naukowo-dydaktycznym w Instytucie Historycznym tej uczelni, zajmował się dziejami polskiego ruchu niepodległościowego i stosunkami polsko-rosyjskimi w XIX i XX wieku oraz historią Rosji.

W latach 70. i 80. działał w opozycji demokratycznej, był członkiem i doradcą Solidarności. Prowadził wykłady, odczyty i prelekcje w ramach Wrocławskich Czwartków Naukowych Wrocławskiego Towarzystwa Naukowego, w Klubach Inteligencji Katolickiej i Wszecnicach Solidarności oraz w parafiach całej Polski. Na I Krajowym Zjeździe Delegatów NSZZ „Solidarność” (1981) przewodniczył delegacji Zarządu Regionu Dolny Śląsk. Przed wyborami do Sejmu Kontraktowego (1989) został powołany przez Związek na przewodniczącego Wrocławskiego Komitetu Obywatelskiego „Solidarność”.

W 1990 r. powierzono mu funkcję dyrektora Biblioteki Zakładu Narodowego im. Ossolińskich, wówczas jeszcze placówki PAN. Wspierany przez Radę Naukową oraz Towarzystwo Przyjaciół Ossolineum podjął starania o restytucję Fundacji. Wysiłki te zostały uwieńczone sukcesem w 1995 r., kiedy Sejm przyjął uchwałę nadającą Zakładowi Narodowemu im. Ossolińskich status fundacji prawa publicznego. W tym samym roku Rada Kuratorów Ossolineum powierzyła Adolfowi Juzwence stanowisko dyrektora Zakładu im. Ossolińskich, które pełni do dziś.

Od lat dziewięćdziesiątych XX w. Ossolineum odzyskiwało pozycję liczącą się w kraju placówki naukowej i kulturalnej, a jego zbiory wzbogacały się o cenne dary i kolekcje, m.in. mapy śląskie od dr. Tomasza Niewodniczańskiego, medale i monety od Stanisława Garczyńskiego, archiwa Jana Nowaka Jeziorańskiego, Tadeusza Żenczykowskiego, Władysława Bartoszewskiego. Dzięki zabiegom dyrektora Juzwenki jeden z najcenniejszych polskich rękopisów – *Pan Tadeusz* Adama Mickiewicza – przeszedł w 1999 r. na własność Zakładu Narodowego im. Ossolińskich jako dar rodziny Tarnowskich i Miasta Wrocławia. Wokół niego powstało Muzeum Pana Tadeusza

Za swoją działalność Adolf Juzwenko uhonorowany został m.in. Złotym Medalem „Zasłużony Kulturze Gloria Artis” (2007) oraz Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski (2009). W 2018 został laureatem Nagrody „Rzeczpospolitej” im. Jerzego Giedroycia. W 2019 r. otrzymał Nagrodę PAU im. Erazma i Anny Jerzmanowskich.